

PLASIRANJE TRAJNOG URINARNOG KATETERA

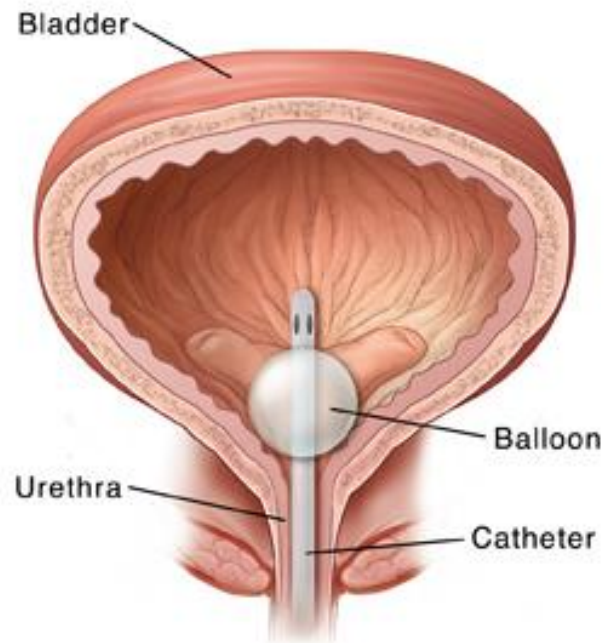
Mersiha Hondo, med. teh.

Mentor

Dr. Lejla Balić-Prašević

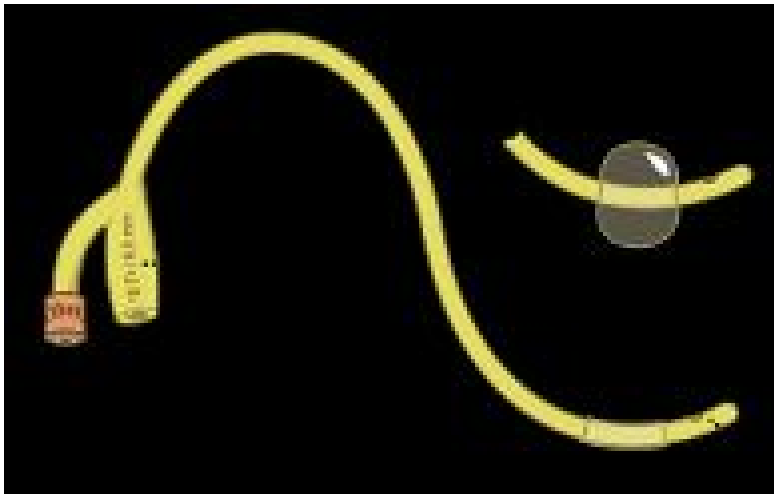
URINARNA KATETERIZACIJA

To je postupak u kojem se urinarni kateter uvodi kroz uretru do mokraćnog mjehura radi omogućavanja slobodnog istjecanje pacijentova urina.

TRAJNA KATETERIZACIJA

- Postavlja se kod inkontinentnih bolesnika.
- Trajni kateter se uvodi da se osigura neprekidan i potpun odvod mokraće iz mjehura.
- Upotrebljava se Foleyev kateter. To je fleksibilna cjevčica od silikona ili gume koja prolazi kroz uretru do mokraćnog mjehura. Cjevčica ima dva odvojena kanala, lumena koji prolaze cijelom dužinom katetera. Jedan od lumena je

otvoren na oba kraja i dozvoljava urinu da istječe u vrećicu. Drugi lumen ima valvulu koja ima na kraju balon u koji se stavlja fiziološka otopina da bi se balon "napuhao" i na taj način zadržao kateter u mjehuru.

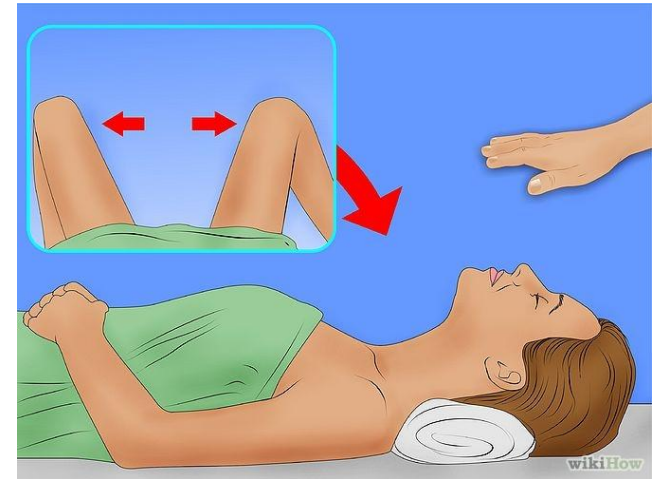
PRIPREMA ZA KATETERIZACIJU

- Ruke čiste, oprane toplom vodom i sapunom
- Navučene sterilne rukavice
- Polni organ i okolina oprani ili očišćeni antiseptičnim sredstvom
- Pripremljen urinarni kateter (veličinu određuje ljekar)
- Postavljanje katetera obavlja medicinska sestra/tehničar, a po potrebi ljekar.

TEHNIKA UVOĐENJA URINARNOG KATETERA

- Poluležeći ili polusjedeći položaj
- **kod žena:** noge savijene u koljenima, razmaknute za oko 60 cm, sa stopalima položenim na postelju. U slučaju da je pacijentici ovaj položaj neugodan, dozvoliti joj da savije jedno koljeno, a da je druga noga položena na postelji.
- **kod muškaraca** su obje noge ispružene, položene na postelju.

TEHNIKA UVOĐENJA URINARNOG KATETERA

- urađene osnovne pripreme pranja polnog organa
- vrh i donja četvrtina katetera namažu se lidokainom ili vazelinom, a vrećica za urin se pričvrsti na drugi kraj katetera.
- kateter se, uz pomoć hvataljke u desnoj ruci, uhvati 5 cm od vrha, a preostali kraj se postavi između 4 i 5 prsta desne ruke

TEHNIKA UVOĐENJA URINARNOG KATETERA

- **kod žena:** razmaknu se velike i male usmine i identifikuje otvor uretre.

- **kod muškaraca:** palcem i kažiprstom se uhvati glavić (ako nije obrezan povući prepucij unazad) i razvuće se otvor mokraćne cijevi. Polni organ se drži okomito, u položaju od 60 do 90 stepeni.

TEHNIKA UVOĐENJA URINARNOG KATETERA

- vrh katetera se uvlači u otvor mokraćne cijevi te dublje, uz pomoć hvataljke
- zamoli se pacijent da diše duboko i polako, radi opuštanja sfintera i sprječavanja spazma.

TEHNIKA UVOĐENJA URINARNOG KATETERA

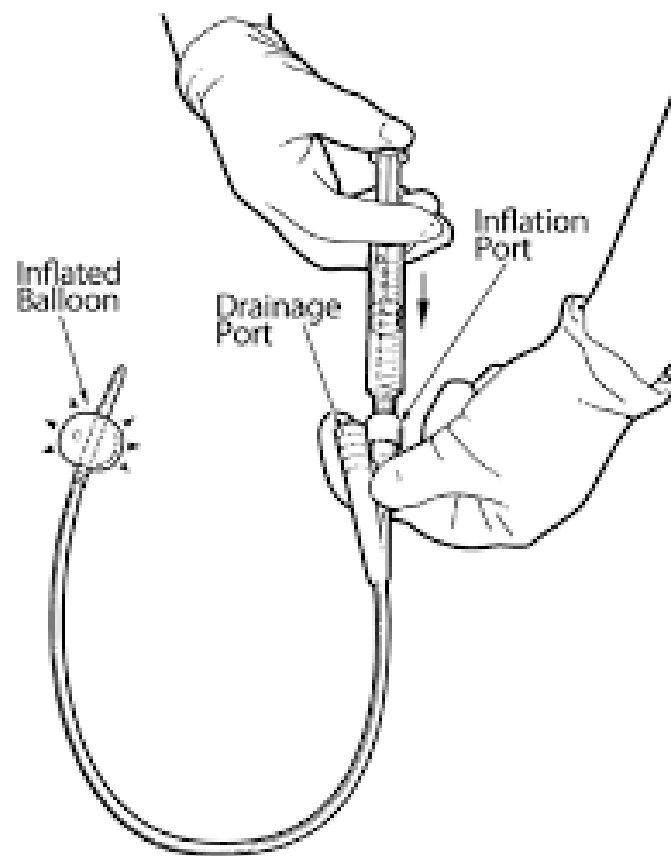
- u toku uvlačenja katetera može se naići na otpor - tada je potrebno zastati i malo sačekati, spustiti polni organ prema naprijed (na 45 stepeni). Nikad ne primjenjivati silu. U slučaju jačeg otpora, obavijestiti ljekara.
- nakon toga gurnuti kakteter dublje, dok se ne pojavi mokraća.
- ukupna dužina katetera koja prolazi kroz polni organ kod muškaraca je 20-25cm, a kod žena 3-5 cm.

TEHNIKA UVOĐENJA URINARNOG KATETERA

- Na posebnoj cjevčici katetera ubrizgatu najmanje 5 ml vode da se ispuni balon koji sprječava kateter da ispadne (preporučena količina vode je označena na kateteru).
- Ne napuhivati balon dok se ne pojavi urin iz katetera.
- Spojiti kateter sa urinarnom vrećicom.

UKLANJANJE KATETERA

- Pacijent je u poluležećem ili polusjedećem položaju.
- Procedura se izvodi u rukavicama.
- Kroz posebnu cjevčicu na kateteru izvuče se voda (ubačena kod plasiranja katetera) koja je onemogućavala da se balon ispuše i da kateter ispadne.

PRAVILA ZA PLASIRANI KATETER

- ne smije da izaziva bolove
- ne smije da smeta
- ne smije da ispada
- ne smije da se začepi

PRAVILA ZA IZVLAČENJE KATETERA

- kateter se izvlači desnom rukom, a u lijevoj ruci je sterilna gaza na kojoj leži kateter pri izlačenju
- nakon izvlačenja, polni organ se obriše suhom gazom.

PROMJENA KATETERA

- Promjena katetera (u slučaju da se ne izvadi prilikom otpusta pacijenta sa odjela) vrši se nakon 7-21 dan, po potrebi i ranije.
- Pacijenti koji imaju plasirani kateter treba da dnevno unesu najmanje 1,5 litar urološkog čaja.

KOMPLIKACIJE DUGOTRAJNE UPORABE KATETERA

- infekcije urinarnog trakta (već 48 sati nakon kateterizacije većina katetera je kolonizirana bakterijama)
- krvne infekcije (sepsa)
- oštećenje uretre
- oštećenje kože
- pojava mokraćnih kamenaca i pojava krvi u urinu (hematurija)
- nakon dugogodišnje uporabe može se razviti i karcinom mokraćnog mjehura.

COMPLICATIONS

ZAKLJUČAK

- Neki bolesnici imaju potrebu za postavljanjem trajnog katetera (permanentni kateter), dok je kod drugih potreba samo privremena (intermitentni kateter).
- Permanentni kateteri postavljaju se najčešće na nekoliko nedjelja, a redovna promjena katetera vrši se na 21-dan, po potrebi i ranije.
- Permanentni kateteri kod bolesnika mogu uzrokovati infekciju mokraćnih puteva. Stoga pacijenti koji imaju kateter treba da unesu najmanje 1,5 litru urološkog čaja dnevno.
- Urinarni kateter može plasirati medicinski tehničar po nalogu ljekara ili sam ljekar, pridržavajući se pri tome određenih pravila.

Hvala na pažnji !